

**WZÓR URZĘDOWEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIA ZAINTERESOWANIA PRACAMI
NAD PROJEKTEM ZAŁOŻEŃ PROJEKTU USTAWY, PROJEKTEM USTAWY LUB PROJEKTEM
ROZPORZĄDZENIA**

ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ~~ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*~~		
projekt z dnia 8 listopada 2018 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy Ordynacja podatkowa		
A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM		
1. Nazwa/imię i nazwisko**		
Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju		
2. Adres siedziby/adres miejsca zamieszkania**		
00-131 Warszawa, ul. Grzybowska 2 lok. 49		
3. Adres do korespondencji i adres e-mail		
00-131 Warszawa, ul. Grzybowska 2 lok. 49, e-mail: a.stepien@pspo.com.pl		
B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM		
Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1	Adam Stępień	
C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY		
<p>W nawiązaniu do pism Ministra Finansów z dnia 09 listopada 2018 r. (znak: PT1.8100.10.2017.2018.19) oraz 02 grudnia 2018 r. (znak: PT1.8100.10.2017.2018.25) w sprawie przekazywania uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy Ordynacja podatkowa (projekt z dnia 8 listopada 2018 r.), w imieniu Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju niniejszym proponujemy wprowadzenie następujących zmian do przedmiotowego projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Umożliwienie stosowania jednolitej, preferencyjnej stawki podatku VAT w wysokości 5% w odniesieniu do wszystkich olejów roślinnych poprzez usunięcie pojęcia „wyłącznie jadalne” w Pozycji 10 w Załączniku nr 2 do projektu ustawy; 2. Utrzymanie dotychczasowej możliwości stosowania preferencyjnej stawki 8% i ujednoczenie podatku AVT do tego poziomu w przypadku wysokobiałkowych komponentów paszowych pochodzących z przerobu nasion roślin oleistych poprzez dodanie do wykazu towarów i usług wymienionych w Załączniku nr 1 w grupie „Towary zwykle używane w rolnictwie” pozycji ex 23 „Makuchy i inne pozostałości stałe, nawet mielone lub w postaci granulek, pozostałe z ekstrakcji tłuszczów i olejów roślinnych”. <p style="text-align: center;">UZASADNIENIE</p> <p>Ad.1 Kwestia pojęcia „jadalności” w odniesieniu do oleju rzepakowego w związku z jego zastosowaniem w omawianej ustawie była wielokrotnie już podnoszona przez branżę olejarską przy okazji inicjatyw Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju zmierzających do wyeliminowania zjawiska „oszustw VAT-owskich”. Jego zastosowanie, a jednocześnie wskazanie jako literalny determinant właściwej stawki podatku na olej rzepakowy powoduje wciąż wątpliwości interpretacyjne w związku z brakiem faktycznej definicji pojęcia „jadalności” w samej treści ustawy oraz innych aktach normatywnych. Analogiczne wątpliwości powstałyby, a <i>contra</i>, w przypadku próby podjęcia się legislacyjnego określenia „technicznego” zespołu cech przyporządkowanego do takiegoż przeznaczenia oleju</p>		

rzepakowego, co wespół mogłoby teoretycznie wychodzić naprzeciw zagadnieniu w postaci obowiązywania jednocześnie dwóch istotnie różnych tj. 5% i 23% stawek w odniesieniu do tego samego towaru, do czego sprowadza się casus oleju rzepakowego, zgodnie z poniższym wyjaśnieniem.

W analizie Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego (przekazanej m.in. do Departamentu Podatku od Towarów i Usług Ministerstwa Finansów przy piśmie PSPO z dnia 22 stycznia 2018 r) wskazano bowiem, że „nie ma podstaw do stwierdzenia, aby olej rzepakowy na jakimkolwiek etapie jego pozyskiwania i rafinacji posiadał inne cechy niż jadalne. Olej surowy, nawet nadmiernie zanieczyszczony, nie wpływa na utratę jego cech jadalności, gdyż poddany procesom rafinacyjnym uzyskuje te cechy bez jakichkolwiek zastrzeżeń. (...) zawsze istnieje możliwość przywrócenia cech jadalności dla oleju. Tym samym nie istnieje żaden merytoryczny powód żeby odmówić mu cech jadalności i przekwalifikować go na inny asortyment tylko dlatego, że odbiorca zmienił jego przeznaczenie”. Konkluzja ta potwierdza wprost brak zasadności względem rozróżniania oleju rzepakowego na „jadalny” oraz „niejadalny”, zaś jego potencjalna przydatność do spożycia determinowana jest etapem przetworzenia, co wynika raczej z finalnego przeznaczenia aniżeli utraty cech jadalności właściwych praktycznie dla oleju rzepakowego bez względu na jego bieżący charakter. Przykładowo, nierafinowany olej rzepakowy posiada wszelkie cechy predestynujące do wytworzenia zeń w dalszych procesach obróbki pełnowartościowego produktu spożywczego (np. w postaci oleju butelkowanego), co nie oznacza, że bez tychże procesów mógłby zostać on przeznaczony do konsumpcji. Jednocześnie olej taki po dalszej obróbce może być surowcem do produkcji biokomponentów (estrów metylowych kwasów tłuszczowych), jednakże jego niespożywcze przeznaczenie nie powoduje automatycznie utraty przez niego cech jadalności. Oczywiście wykazać tu należy również możliwości zaistnienia sytuacji, w których nie jest możliwe z technologicznego punktu widzenia, ze względu na rodzaj zanieczyszczenia oleju rzepakowego np. ropą naftową, ponowne doprowadzenie parametrów fizykochemicznych przywracając mu tym samym cechę jadalności. Wówczas jednak substancję taką należy traktować jako odpad w myśl ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21), co jest wprost zbieżne z intencją art. 11a ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017 poz. 229), w myśl którego „zabrania się wytwórcom wykorzystywania biomasy będącej produktem działów przemysłu powiązanych z rolnictwem, przy dostawie której została zastosowana stawka podatku od towarów i usług wyższa niż 5%, do wytwarzania estrów”. Przepis ten ma zastosowanie w szczególności właśnie do oleju rzepakowego będącego podstawowym surowcem do produkcji estrów metylowych w Polsce definiując go jako biomasę będącą produktem działów przemysłu powiązanych z rolnictwem. Intencją tej regulacji, wydanej przez Ministerstwo Energii w ścisłym porozumieniu z resortem finansów, wykazana przez w uzasadnieniu do stosownej nowelizacji ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1344, 1356, 1629). Nie bez znaczenia kwestia ta pozostaje z perspektywy treści Listu ostrzegawczego Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Rozwoju w sprawie wyłudzenia VAT w obrocie olejem rzepakowym z dnia 09.05.2016 r. podnosząc zjawisko oszustw podatkowych polegających „na celowej zmianie w dokumentach potwierdzających transakcję sprzedaży rodzaju sprzedawanego oleju - z oleju jadalnego opodatkowanego stawką VAT 5% na tzw. olej techniczny opodatkowany stawką podstawową VAT w wysokości 23%”¹. W liście tym wśród charakterystycznych, najczęściej powtarzających się cech transakcji wykorzystywanych w procedurze wyłudzeń podatkowych wskazana jest sytuacja, w której „podmiot oferujący sprzedaż oleju rzepakowego wykazuje na fakturze olej techniczny opodatkowany podstawową stawką VAT 23%, podczas gdy faktycznie przedmiotem sprzedaży jest olej jadalny objęty obniżoną stawką 5%”. Podsumowując, mając na uwadze szczegółową analizę regulacji prawnych, orzecznictwa, a także rozumienia potocznego pojęcia słowa „jadalny”², w naszej ocenie, należy podkreślić, iż:

- Zakłady olejarskie skupione w PSPO zajmujące się przerobem nasion roślin oleistych, głównie rzepaku, produkują oleje roślinne, a nie techniczne. Oleje roślinne produkowane przez skupione w naszym Stowarzyszeniu tłocznie należą do

² Analiza „Rozumienie pojęcia „jadalności” olejów, o których mowa w przepisach Ustawy o podatku od towarów i usług”, Kancelaria Doradztwa Celnego i Podatkowego Rutkowski&Witalis, 2017 r.

kategorii olejów jadalnych na wszystkich etapach procesu produkcyjnego. Olej może mieć finalne przeznaczenie do celów spożywczych lub technicznych, ale dopóki nie zostanie przerobiony na produkt *stricte* techniczny (np. biokomponent), cały czas jest olejem roślinnym posiadającym cechy jadalności. W przypadku zaś niektórych rodzajów jego zanieczyszczenia np. produktami ropopochodnymi powstaje odpad podlegający kategoryzacji wynikającej z przepisów o odpadach. Praktycznie niemożliwym jest wskazanie w sposób jednoznaczny parametrów jakościowych, które miałyby służyć do rozróżnienia oleju na techniczny (biopaliwowy) i spożywczy, ponieważ są to często bardzo indywidualne kwestie charakterystyczne dla danej instalacji. Co więcej, nawet ta sama instalacja do produkcji estrów może stosować olej rzepakowy o różnych parametrach fizykochemicznych, wśród których wymienić należy m.in. zawartość wolnych kwasów tłuszczowych, fosforu, wody czy zanieczyszczeń. Wszystkie te czynniki mogą z kolei być poddane bardzo istotnym modyfikacjom w procesie rafinacji (oczyszczania) oleju, co potwierdza jedynie „jadalność” tego produktu na każdym niemal etapie przetworzenia;

- przepisy Ustawy VAT oraz PKWiU i Nomenklatury Scalonej - do których odnoszą się lub pozostają w bezpośrednim związku regulacje Ustawy o VAT - nie zawierają definicji pojęcia "jadalny", a związku z tym, nie jest możliwe jednoznaczne i precyzyjne wskazanie, jakie cechy powinien spełniać olej, aby mógł być uznany za olej "jadalny" i korzystający z 5% stawki VAT;
- także przepisy Dyrektywy VAT (Załącznik III do Dyrektywy) nie zawierają takiej definicji. Co więcej, określają one, że jeśli Państwo Członkowskie wprowadza obniżoną stawkę podatku VAT - odnosić się ona powinna do (m.in.):
  - środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub zwierzęta,
  - składników (obok żywych zwierząt, nasion i roślin) zwykle przeznaczonych do produkcji środków spożywczych;
  - produktów zwykle przeznaczone do użytku jako dodatek lub substytut środków spożywczych.

Przypadki, o których mówi Dyrektywa VAT nie zawierają więc warunku "jadalności" wprowadzonej przez Ustawę VAT, lecz wręcz przeciwnie - obejmują szeroką gamę towarów, w tym takich, które dopiero mogą być potencjalnie (co do zasady/zwykle) - użyte do produkcji środków spożywczych jako ich składnik, albo dodatek lub substytut. W rezultacie przepisy Ustawy VAT mogą być postrzegane jako nadmierne i bezpodstawnie zawężające przepisy Dyrektywy VAT, dotyczące stawek obniżonych - niezależnie od okoliczności, że Dyrektywa pozostawia wybór Państwom Członkowskim, co do wprowadzenia lub niewprowadzenia obniżonej stawki VAT w odniesieniu do danego rodzaju towaru lub transakcji;

- faktyczne przeznaczenie lub wykorzystanie olejów jadalnych będących przedmiotem transakcji opodatkowanej VAT - nie przesądza o możliwości lub braku możliwości zastosowania 5% stawki VAT w ramach takiej transakcji - gdyż wyłącznie cechy towaru decydują o prawidłowej stawce tego podatku;
- w celu potwierdzenia spełnienia przesłanki "jadalności" - możliwe jest podjęcie próby sięgnięcia do przepisów odnoszących się do żywności oraz warunków wprowadzania środków spożywczych na rynek (do obrotu) - jednakże, biorąc pod uwagę użycie wyrażenia "oleje jadalne" np. w przepisach dotyczących odpadów - możliwe jest wyłącznie potwierdzenie, że:
  - każdy olej pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego klasyfikowany do grupowania 10.4 PKWiU (CN ex 15), który spełnia prawne warunki do uznania, że jest to środek spożywczy i może być wprowadzony na rynek - można zawsze uznać za "olej jadalny", a jednocześnie
  - brak spełnienia warunków lub wybranych warunków, do uznania danego oleju za towar spełniający definicję "żywności" lub "środka spożywczego", który może być wprowadzony na rynek - nie pozbawia i nie wyklucza - naszym zdaniem - możliwości uznania, że olej ten nadal jest olejem jadalnym i w związku z tym - powinien korzystać z 5% stawki VAT. W związku z tym wnosimy jak na wstępie tj. usunięcie pojęcia „wyłącznie jadalne” w Pozycji 10 w Załączniku nr 2 do projektu ustawy.

Ad.2 Omawiany projekt ustawy zakłada utrzymanie w zasadniczo niezmienionym zakresie możliwość stosowania preferencyjnej stawki VAT w wysokości 8% m.in. na towary i usługi zwykle wykorzystywane w produkcji rolniczej. W wykazie „Towarów zwykle używanych w rolnictwie” stanowiącym element projektowanego Załącznika 1 wymienia się m.in. grupę CN ex 12 „Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe lub lecznicze; słoma i pasza - z wyłączeniem towarów przeznaczonych do spożycia przez ludzi”. W tym kontekście, zważywszy w szczególności na zasadne merytorycznie i ekonomicznie uwzględnienie surowców i

produktów wymienionych w Dziale 12 nomenklatury scalonej mogących mieć zastosowanie jako środek do produkcji rolnej jako pasza dla zwierząt gospodarskich, konieczne jest analogiczne uwzględnienie w tym wykazie wysokobiałkowych komponentów paszowych pochodzących z przerobu roślin oleistych sklasyfikowanych w Dziale 23. Obecnie obniżoną do wysokości 8% stawkę podatku można stosować w przypadku „makuchów i innych pozostałości stałych z tłuszczów i olejów roślinnych; mąki i mączki z nasion lub owoców oleistych, z wyłączeniem gorczycy (PKWiU 10.41.4), (CN 2304 00 00, 2305 00 00, 2306 i 1208)” na podstawie §3 ust. 4 przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz.U.2017.0.839 t.j.).

Możliwość uwzględnienia tej grupy towarów w przedmiotowej regulacji wydanej na podstawie art. 146d ust. 1 wynikała z kolei z Załącznika nr 3 do ustawy VAT w związku z treścią art. 146a. Z perspektywy zatem proponowanego brzmienia nowego Załącznika nr 1, który merytorycznie zastępuje dotychczasowy Załącznik nr 3, zachodzi uzasadniona obawa dotycząca wyłączenia tej niezwykle ważnej dla produkcji rolnej grupy towarów, co miałyby potencjalnie duże - zważywszy na skalę zastosowania w produkcji zwierzęcej - negatywne implikacje dla kosztów prowadzenia działalności rolnej. Towarowa produkcja zwierzęca, w szczególności drobiu, stanowi też jeden z ważniejszych elementów polskiego eksportu żywności. Preferencyjna stawka podatku VAT w przypadku zakupu przez producentów rolnych surowców paszowych, w tym w szczególności właśnie śruty i makuchów pochodzących z przerobu nasion roślin oleistych, stanowi ważny element budowania konkurencyjności krajowego rolnictwa, ale także dostępności ekonomicznej do żywności. W związku z tym w pełni zasadne wydaje się kontynuowanie dotychczasowego rozwiązania, przy jednoczesnym praktycznym ujednoczeniu podatku VAT na śrutę i makuchy z nasion roślin oleistych do stawki preferencyjnej, dlatego wnosimy o stosowne uzupełnienie treści Załącznika 1 o grupę ex 23. Obecnie bowiem, w sytuacji stosowania dwóch różnych stawek (podstawowa i preferencyjna) branża boryka się z problemem oszustw.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY

1	
2	
3	

E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych**
zgłoszenia dokonanego dnia .....
(podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)

F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE

Imię i nazwisko	Data	Podpis
Adam Stępień	14.12.2018	

G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNAN

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia .....

(podpis)